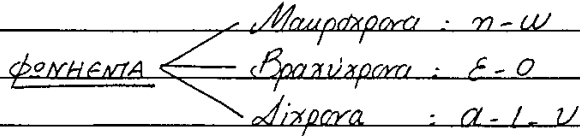

11

ΤΟΝΙΣΜΟΣ

Οι διφθόγγοι της αρχ. ελληνικής (αι, ει, οι, αυ, ευ, ηυ, ου, α, η, ω) είναι γενικά μακρόχρονα [στο τέλος της λέξης βραχύχρονες]

ΟΞΕΙΑ (´) παύρων:

1. Όλες οι βραχύχρονες συλλαβές π.χ. δέλω, ὅτι, ὅστις.
2. Η προπαραθήγουσα π.χ. ἀνδρῶπος, ἔξεστιν. κλίση
3. Η παραθήγουσα, όταν η ἀθήγουσα είναι μακρόχρονη π.χ. μεγάλη, δερῶπις.
4. Η ασυνάρτητη ἀθήγουσα της ονομαστικής, αιτιατικής και κλητικής των πτωτικών π.χ. ἡ σπηῖ, τὴν σπηῖν, ᾧ σπηῖ, αἱ σπηῖ, τοῖς σπηῖσι, λαβῶν.

ΠΕΡΙΣΠΟΜΕΝΗ (~) παύρων:

1. Η μακρόχρονη παραθήγουσα, όταν η ἀθήγουσα είναι βραχύχρονη π.χ. κῆπος, δῶρον, φεύγε.
2. Η μακρόχρονη ἀθήγουσα της γενικής και δοτικής π.χ. τῆ σπηῖ, τῶν σπηῶν, τῆ τιφῆ, τῶν τιμῶν, τοῖς ἀγαθοῖς, τῶν ποιητῶν, ταῖς φρικαῖς.
3. Η βιωρημένη ἀθήγουσα των πτωτικών π.χ. ὁ νοῦς, ὁ χρυσοῦς, ὁ πλοῦς.
4. Η μακρόχρονη ἀθήγουσα των ρημάτων π.χ. εὐχαριστῶ, τιμῶ.

ΑΣΥΠΡΟΣΕΚΤΟ: Όταν η ἀθήγουσα είναι μακρόχρονη, ο τόνος της προπαραθήγουσας κατεβαίνει στην παραθήγουσα π.χ. ὁ ἀνδρῶπος, τοῦ ἀνδρῶπου
ΑΛΛΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ: ■ Κάποιε λέξη δεν τονίζεται πιο πάνω από την προπαραθήγουσα π.χ. ἐλεγχόμεθα, ἠθάϊετο.

■ Η θέση μακρόχρονη βραβυθή ως προς τον τονισμό διατηρείται βραχύχρονη τὰς εἰς, κείραξ, κῆμαξ, λῆτρον.

■ Στις βιώμετες λέξεις ο τόνος κανονικά ανεβαίνει ως την τελευταία βραβυθή του πρώτου συνδέσμου, αν επιτρέψει η ἀθήγουσα: (βαρῶν) παίσομαι, πόλις ἀνρόπολις, (εἰθέ) ἀπῆαθε, (δός) ἀπόδος, (φρῆν) ὁ μεγαλόφρων. ΕΠΙΣΗΞΙ:

Α' κλιση: Το α στην κατάληξη -ας είναι πάντα μακρόχρονο: ὁ Αἰετίας, τῆς κῶραι, τοῖς στρατιώταις / Το α της αθητικής του επιμοῦ είναι βραχύ: ᾧ στρατιώται. Το μη κατάληξη α των θηλυκῶν (με βραβυθή εἰς τοῦ ρ πριν ἀπο αὐτῶ) είναι βραχύχρονο [ἡ μάϊδα, ἡ μάδα] ἐνὶ τοῦ κατάληξη μακρόχρονο [ἡ πολιτεία, τῆς πολιτείας].

Β' κλιση: Η κατάληξη α των ουδέτερων (ὄμων γενική των πτωτικών) είναι βραχύχρονη: τὰ μῆδα, τὸ βῶμα, τὰ χερσαῖς, ἔμεινα, τὰ τιμῶντα.

Γ' κλιση: Το ρημιεπὸσθητα θε +ς ἢ -ς (γεν. -των) τονίζονται στη γεν. επιμοῦ ἢ ἄλλοθ στην προπαραθήγουσα ἀντίθετα με τον κανόνα: τῆς διωόμεως, των περῶμεων.

ΕΝΡΙΚΟΛΗΚΤΑ: Το ρημιεπὸσθητα ι ἢ α ἔμπροσ ἀπὸ το χαρακτήρα ν των ἀσφῶτων θε +ς (-ινος) ἢ -αν (-ανος) είναι μακρόχρονα: εἰς ἀντίνοσ τῆς Σαλαμίνοσ, τοῦ Τιτάνοσ, τοῦ Πηλεῖοσ.

• Τονισμός βραβυπτεμένων: σελ. 78 π.α.ε. ἢ ΤΟΝΙΣΜΟΣ (γεν.) ΟΝΟΜΑΤΩΝ Γ' ΚΛΙΣΗΣ σελ. 87.